

Волох О.Ю.

СХІД І ЗАХІД: КОНВЕРГЕНЦІЯ РЕЛІГІЙНОГО І СЕКУЛЯРНОГО НАЧАЛ В КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВІ

Звертаючись до теми еволюцій і трансформацій, яких зазнавали феномени культури в умовах домінування релігії у віддаленому минулому і сьогодні слід зазначити, що на Заході релігійно-церковні інституції, зокрема католицизм, після тривалого домінування, а потім заклої резистенції секуляризаційним процесам в добу Реформації, пізніше, Просвітництва, все ж, в умовах потужної капіталізації практично всіх сфер буття у ХІХ-ХХ ст. Інтегрувалися у новітню ліберально-прогресистську лінійну модель соціальної еволюції, яка розгортається на планетарному рівні в умовах глобалізації. Католицька церква, з якою традиційно пов'язують домінуючу роль релігії в середньовіччі, дедалі більше йде шляхом конвергенції з секулярними складовими культури, віддаючи перевагу розширенню впливу католицизму в світі. І, дійсно, кількість католиків у світі зростає (в наш час переважно за рахунок населення країн “третього світу”, зокрема африканських). Контрверсійність релігійного та секулярного начал в рамках західної цивілізації, в цілому, можна вважати подоланою, чого не можна сказати про мусульманський світ, де у зв'язку з певними, історично зумовленими факторами, завжди зберігається (як свідчать події недалекого минулого і сьогодні) потенційна можливість жорсткої резистенції зовнішнім впливам, і не в останню чергу культурним впливам.

Проте, глобалізація не є процесом, (як часто уявляють), що має лише один вектор – “експорт” західного способу життя на інші куточки. США, країни Європи (Україна не складає винятку) також зазнають потужних еміграційних хвиль з Азії та Африки, що, з часом, як доводять фахівці дедалі зростатимуть. Але, далеко не завжди відбувається конструктивна інтеграція емігрантів у суспільства-реципієнти. Часто вони створюють замкнені діаспори і вибудовують конфліктну модель співіснування з “чужорідним” для них культурним середовищем, не сприймаючи його цінностей.

У січні 2011р. офіційний Лондон визнав повний провал державної ідеології і політики, скерованих на створення мультикультурального поліетнічного суспільства, орієнтованого на ліберально-демократичні цінності. І, звичайно, не останню роль у цьому відіграв релігійний фактор. Як бачимо, однієї ліберальної риторики і політкоректності для розв'язання цієї проблеми замало. Потрібен комплексний підхід (з залученням фахівців з різних царин наукового знання) до створення дієвої моделі конструктивної інтеграції представників різних етносів і культур, за якої релігійний фактор не виступав би нездоланою перешкодою і не використовувався б ідеологами релігійного екстремізму.